

ЗМІСТ

Передмова	3
-----------------	---

ІЗ ЛІТЕРАТУРИ РЕАЛІЗМУ

Загальна характеристика літератури другої половини XIX ст.	5
Стендаль	7
Червоне і чорне.	9
Оноре де Бальзак	80
Гобсек	82
Чарльз Діккенс	122
Пригоди Олівера Твіста.	125
Федір Достоевський	192
Злочин і кара	195
Лев Толстой	272
Анна Кареніна	275

ТРАДИЦІЇ І НОВАТОРСЬКІ ЗРУШЕННЯ В ПОЕЗІЇ другої половини XIX ст.

Загальна характеристика поезії другої половини XIX ст.	335
Микола Некрасов	337
«Учора в шостій на Сінну...»	340
Трійка	340
Размышления у парадного подъезда	342
На смерть Шевченка	345
Волт Вітмен	347
О капітане!	349
Ефіопія вітає прапор	350
Геть розмови про війну!	351
Пісня про себе	351
Шарль Бодлер	369
L'Albatros	372
The Albatross	372
Альбатрос	373
Альбатрос	373
Відповідності	374
Вечорова гармонія	375
Поль Верлен	376

Забуті арієти	378
Так тихо серце плаче.....	379
Поетичне мистецтво	379
Артур Рембо	381
Відчуття	383
Відчуття	383
Голосівки	384
П'яний корабель	385

РОМАН РАННЬОМОДЕРНІСТСЬКОЇ ДОБИ

Загальна характеристика роману ранньомодерністської доби	389
Еміль Золя	390
Кар'єра Ругонів	392
Оскар Уайльд	427
Портрет Доріана Грея	430
Список використаної літератури	476

Передмова

Література є найважливішим засобом пізнання дійсності. За крилатим висловом Герцена, книга — це заповіт одного покоління іншому.

Завдяки літературі ми проживаємо не одне, а безліч життів, проникаємо у світ почуттів, зображених у творах, які ми читаємо. Досвід людей, описаний у них, стає нашим, і це робить нас кращими, мудрішими, моральнішими. Саме в цьому, а не в повчаннях і моралі полягає виховне значення літератури.

Читання — одне з найбільш захоплюючих і корисних занять. Але найбільше задоволення і користь від читання можна отримати, якщо володієш вміннями і навичками художнього аналізу тексту. Шкільний курс літератури саме і передбачає виховання активного і творчого читача, здатного самостійно критично осмислити прочитане.

Основне завдання посібника — ознайомити учнів з усіма творами, передбаченими чинною програмою для 10 класу (академічний та профільний рівні). Ці твори є вершинним досягненням творчого духу багатьох поколінь різних народів.

Кожна тема містить узагальнюючі таблиці, що дають можливість читачеві зорієнтуватися у літературному процесі й культурному житті певного періоду, до якого належить творчість письменника. Також до таблиць подані запитання, що допоможуть закріпити прочитаний матеріал.

Художньому твору передуює короткий нарис про автора і хронологічна таблиця, що дозволяє більш повно ознайомитися з основними віхами біографії письменника. Ці відомості є необхідною умовою для розуміння ідейно-тематичного змісту твору. Художні образи через призму авторського бачення знайомлять читачів з культурою епохи, історією, духовним досвідом письменника і його покоління, людства загалом.

Упорядники посібника ставили перед собою мету не тільки ознайомити учнів з письменниками та їх творами, передбаченими програмою, але також допомогти проникнути в глибину авторського задуму, творчу майстерню письменника.

Завдання творчого характеру в формі запитань до уривків тексту мають на меті не тільки перевірити, наскільки уважно учень прочитав текст, а й наптовхнути його на певні роздуми, завдяки чому учень зможе зробити власні висновки, повноцінно

проаналізувати твори та самостійно інтерпретувати художній текст.

Завдання «Перевірте свої знання!» наприкінці кожного розділу дають можливість учневі здійснити ефективну самоперевірку.

Крім того, хрестоматія містить рубрику «Цікаві факти», у якій подано захоплюючі й маловідомі факти з життя та творчості письменника, що неодмінно сприятиме підвищенню інтересу до твору й особистості автора.

Рубрика «Запам'ятайте!» містить інформацію про основні літературознавчі терміни, необхідні для розуміння тексту.

До кожного художнього тексту подано тлумачення незрозумілих слів, що дає можливість читачеві не тільки краще зрозуміти прочитане, а й збагатити свій словниковий запас.

Пропонована хрестоматія буде корисна учням, вчителям і широкому колу читачів, які цікавляться життям і творчістю видатних письменників.

Адже саме література розкриває світ духовних цінностей, дає можливість не тільки по-новому осмислити життя, але й долучитися до скарбниці мудрості й досвіду, набутого людством протягом століть.

ІЗ ЛІТЕРАТУРИ РЕАЛІЗМУ

Загальна характеристика літератури другої половини ХІХ ст.

Друга половина ХІХ ст. — це доба розквіту реалістичної літератури та мистецтва.

Вид мистецтва	Країна	Представники, твори	Ознаки реалізму
Література	Франція	О. де Бальзак, Стендаль, П. Меріме, Г. Флобер	Зв'язок із романтизмом; історизм; зумовленість характеру людини, її внутрішнього світу особливостями навколишнього середовища; відображення життя людини в тісному зв'язку з її соціальним буттям
	Англія	Ч. Діккенс, В. Теккерей, Ш. Бронте	Зв'язок з ідеями Просвітництва; сатиричне зображення дійсності; поєднання комічного й трагічного; моралізаторський характер
	Росія	І. Тургенєв, І. Гончаров, Ф. Достоевський, Л. Толстой, А. Чехов	Пошук морально-етичного ідеалу; розкриття внутрішнього світу представників різних прошарків суспільства; особлива увага до тем народу, «маленької людини»; співвідношення долі інтелігенції та народу; співчуття «маленькій людині», «приниженим та скривдженим»; філософічність; глибокий психологізм
Живопис	Франція	Т. Руссо, К. Коро, Д. Дюпре	Правдиве відображення дійсності; спроба осмислення та аналізу будови суспільства, суспільних зв'язків; всебічне зображення стосунків людини з оточенням; об'єктивність; зумовленість створених характерів соціально-історичними обставинами і подіями; типізація характерів і життєвих явищ; зображення
	Англія	Дж. Констебл	
	Росія	В. Перов, І. Рєпін, О. Саврасов, І. Крамської	